

Svensk författningssamling

Lag om granskning av utländska direktinvesteringar

SFS 2023:560

Publicerad
den 28 september 2023

Utfärdad den 21 september 2023

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag syftar till att hindra utländska direktinvesteringar i svensk skyddsvärd verksamhet som kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

2 § Lagen gäller för investeringar i skyddsvärd verksamhet som bedrivs av ett sådant aktiebolag, europabolag eller handelsbolag eller av en sådan ekonomisk förening eller stiftelse som har säte i Sverige.

Lagen gäller också för investeringar i sådan skyddsvärd verksamhet som bedrivs i Sverige i ett enkelt bolag eller som enskild näringsverksamhet.

Uttryck i lagen

3 § Med skyddsvärd verksamhet avses i denna lag

1. samhällsviktig verksamhet,
2. säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslagen (2018:585),
3. prospektering, utvinning, anrikning eller försäljning av kritiska råvaror eller av metaller eller mineral som är strategiskt viktiga för Sveriges försörjning,
4. behandling i stor omfattning av känsliga personuppgifter eller av lokaliseringsuppgifter i eller genom en vara eller tjänst,
5. tillverkning eller utveckling av, forskning om eller tillhandahållande av krigsmateriel enligt lagen (1992:1300) om krigsmateriel eller tillhandahållande av tekniskt stöd avseende sådan krigsmateriel,
6. tillverkning eller utveckling av, forskning om eller tillhandahållande av produkter med dubbla användningsområden eller tillhandahållande av tekniskt bistånd för sådana produkter, och
7. forskning om eller tillhandahållande av produkter eller teknik inom framväxande teknologier eller annan strategiskt skyddsvärd teknologi eller verksamhet med förmåga att tillverka eller utveckla sådana produkter eller utveckla sådan teknik.

4 § Med utländsk direktinvestering avses i denna lag en investering som görs av

1. en fysisk person med medborgarskap i en stat utanför Europeiska unionen,

¹ Prop. 2022/23:116, bet. 2022/23:JuU32, rskr. 2023/24:3.

2. en juridisk person med säte i en stat utanför Europeiska unionen,
3. en juridisk person som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en stat utanför Europeiska unionen, eller
4. en juridisk person som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en juridisk person med säte i en stat utanför Europeiska unionen eller av en fysisk person med medborgarskap i en sådan stat.

En investering som genomförs av en investerare till förmån för någon som nämns i första stycket utgör också en utländsk direktinvestering.

5 § I denna lag avses med

1. *samhällsviktig verksamhet*: verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet,

2. *känsliga personuppgifter*: sådana uppgifter som avses i artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning),

3. *lokaliseringssuppgifter*: uppgifter som behandlas i ett allmänt mobilt elektroniskt kommunikationsnät och som anger den geografiska positionen för en slutanvändares terminalutrustning, eller uppgifter i ett allmänt fast elektroniskt kommunikationsnät om nätanslutningspunktens fysiska adress,

4. *produkter med dubbla användningsområden*: produkter som är upptagna i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden.

Granskningsmyndighet

6 § Den myndighet som regeringen bestämmer är granskningsmyndighet enligt denna lag.

Anmälningsskyldighet

7 § Den som har för avsikt att direkt eller indirekt investera i skyddsvärd verksamhet ska innan investeringen genomförs göra en anmälan till granskningsmyndigheten, om

1. investeraren, någon i dennes ägarstruktur eller någon för vars räkning investeraren handlar, efter investeringen, direkt eller indirekt, skulle komma att förfoga över röster som motsvarar eller överskrider något av gränsvärdena 10, 20, 30, 50, 65 eller 90 procent av rösterna i ett sådant aktiebolag eller europabolag eller en sådan ekonomisk förening som bedriver skyddsvärd verksamhet,

2. investeraren genom investeringen skulle förvärva ett sådant aktiebolag eller europabolag eller bilda ett sådant aktiebolag eller europabolag eller en sådan ekonomisk förening som ska bedriva skyddsvärd verksamhet och investeraren, någon i dennes ägarstruktur eller någon för vars räkning investeraren handlar, direkt eller indirekt, skulle komma att förfoga över 10 procent eller mer av rösterna i den juridiska personen,

3. investeraren genom investeringen skulle bli bolagsman i ett sådant handelsbolag eller enkelt bolag i vilket det bedrivs eller ska bedrivas skyddsvärd verksamhet eller om investeringen är tänkt att göras i ett handelsbolag eller enkelt bolag i vilket det bedrivs skyddsvärd verksamhet och investeraren redan är bolagsman,

4. investeraren genom investeringen skulle komma att bilda en stiftelse som ska bedriva skyddsvärd verksamhet, eller

5. investeraren, någon i dennes ägarstruktur eller någon för vars räkning investeraren handlar, på något annat sätt än enligt 1–4, genom investeringen skulle få ett direkt eller indirekt inflytande i ledningen av ett sådant aktiebolag, europabolag, handelsbolag eller enkelt bolag eller i ledningen av en sådan ekonomisk förening eller stiftelse som bedriver eller ska bedriva skyddsvärd verksamhet.

En anmälan enligt första stycket 1 krävs inte vid förvärv av aktier som vid nyemission förvärvas med företrädesrätt i förhållande till det antal aktier investeraren äger.

8 § Vid beräkningen av röster enligt 7 § första stycket 1 och 2 ska röster som en närstående direkt eller indirekt förfogar över räknas med.

Med närstående avses make, registrerad partner, sambo, föräldrar och barn samt barns make, registrerade partner eller sambo.

9 § Den som har för avsikt att direkt eller indirekt investera i skyddsvärd verksamhet ska innan investeringen genomförs göra en anmälan till granskningsmyndigheten, om investeraren eller någon annan genom investeringen skulle komma att få ett inflytande över sådan verksamhet som bedrivs som enskild näringsverksamhet.

10 § Den som har för avsikt att investera i skyddsvärd verksamhet på något annat sätt än som anges i 7 eller 9 § ska innan investeringen genomförs göra en anmälan till granskningsmyndigheten, om investeraren genom investeringen skulle komma att överta hela eller någon del av den skyddsvärda verksamheten.

11 § Ett företag som är föremål för en investering som ska anmälas enligt denna lag ska upplysa den som avser att genomföra investeringen om att lagen gäller för verksamheten och särskilt om dennes anmälningsskyldighet.

Upplýsningsskyldigheten gäller inte vid förvärv på en reglerad marknad som avses i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en MTF-plattform som avses i 1 kap. 4 b § lagen om värdepappersmarknaden.

Granskning på initiativ av granskningsmyndigheten

12 § Om investeraren inte anmäler en investering trots att det finns en skyldighet att göra det enligt denna lag, får granskningsmyndigheten uppätta ett underlag för anmälan.

13 § Granskningsmyndigheten får besluta att inleda en granskning av en investering i skyddsvärd verksamhet som inte omfattas av anmälningsskyldighet enligt denna lag, om det finns anledning att anta att investeringen kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

Förutsättningar för investeringens genomförande och tidsfrister

14 § Granskningsmyndigheten ska inom 25 arbetsdagar från det att en anmälan är fullständig besluta om att antingen lämna anmälan utan åtgärd eller inleda en granskning av investeringen.

15 § Granskningsmyndigheten ska inom tre månader från sitt beslut att inleda en granskning enligt 13 eller 14 § besluta att antingen förbjuda eller godkänna investeringen. Om det finns särskilda skäl, får granskningsmyndigheten dock meddela beslutet inom sex månader.

16 § En investering som omfattas av anmälningsskyldighet enligt denna lag får genomföras bara om

1. anmälan om investeringen har lämnats utan åtgärd, eller
2. investeringen har godkänts vid en granskning.

Om granskningsmyndigheten har inlett en granskning enligt 13 §, får investeringen genomföras bara om investeringen har godkänts vid granskningen.

Granskningsmyndighetens prövning

17 § Vid sin prövning ska granskningsmyndigheten beakta verksamhetens art och omfattning samt omständigheter kring investeraren.

18 § Granskningsmyndigheten ska vid sin prövning beakta

1. om investeraren direkt eller indirekt, helt eller delvis, kontrolleras av en stat utanför Europeiska unionen genom ägarstruktur, betydande finansiering eller på annat sätt,

2. om investeraren eller någon i dennes ägarstruktur tidigare har varit delaktig i verksamhet som inverkat skadligt eller kunnat inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige eller i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, och

3. om det finns andra omständigheter kring investeraren som innebär att investeringen kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

19 § En anmälan ska lämnas utan åtgärd om granskningsmyndigheten bedömer att det inte finns anledning att anta att det rör sig om en utländsk direktinvestering som skulle kunna inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

20 § En utländsk direktinvestering i skyddsvärd verksamhet ska förbjudas, om det är nödvändigt för att förebygga skadlig inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

21 § Om det inte finns skäl att förbjuda en investering som har granskats, ska den godkännas.

Ett godkännande av en utländsk direktinvestering i skyddsvärd verksamhet får förenas med villkor, om det är nödvändigt för att förebygga skadlig inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

22 § Om ett villkor som har meddelats enligt 21 § inte följs, får granskningsmyndigheten förelägga investeraren att uppfylla villkoret eller förbjuda investeringen om förutsättningarna för ett förbud enligt 20 § är uppfyllda.

Ett föreläggande får förenas med vite.

23 § Ett förbud mot en investering enligt denna lag innebär att en rättshandling som utgör en del i investeringen eller som har till syfte att genomföra investeringen blir ogiltig.

Första stycket gäller inte förvärv på en reglerad marknad som avses i 1 kap. 4 b § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, en motsvarande marknad utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller en MTF-plattform som avses i 1 kap. 4 b § lagen om värdepappersmarknaden, på en exekutiv auktion eller av fast egendom. I sådana fall får granskningsmyndigheten i stället förelägga investeraren att avyttra det som har förvärvats. Ett föreläggande får förenas med vite.

24 § Om ett förbud har meddelats enligt denna lag, får granskningsmyndigheten besluta om de förelägganden mot investeraren, det företag som är eller har varit föremål för investeringen eller överlåtaren som behövs för att hindra skadlig inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige.

Ett föreläggande får förenas med vite.

Granskningsmyndighetens befogenheter

25 § Investeraren och det företag som är eller har varit föremål för investeringen ska på begäran av granskningsmyndigheten tillhandahålla de uppgifter eller handlingar som myndigheten behöver för sin granskning eller för att kontrollera efterlevnaden av meddelade villkor.

26 § Granskningsmyndigheten har rätt att i den omfattning det behövs för att den ska få del av de uppgifter eller handlingar som avses i 25 § få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, dock inte bostäder, som används i verksamhet som bedrivs av investeraren eller det företag som är eller har varit föremål för investeringen.

27 § Granskningsmyndigheten får förelägga investeraren eller det företag som är eller har varit föremål för investeringen att tillhandahålla uppgifter eller handlingar enligt 25 § och att ge tillträde enligt 26 §.

Ett föreläggande får förenas med vite.

28 § Granskningsmyndigheten får begära handräckning av Kronofogdemyndigheten för att genomföra en åtgärd enligt 26 §. Vid handräckning gäller bestämmelserna i utskningsbalken om verkställighet av förpliktelser som inte avser betalningsskyldighet, avhysning eller avlägsnande.

Informationsutbyte och samverkan

29 § Granskningsmyndigheten får i samband med sin granskning eller sin kontroll av efterlevnaden av meddelade villkor begära information från kommuner, regioner och statliga myndigheter.

Kommuner och regioner och de statliga myndigheter som regeringen bestämmer ska lämna en uppgift till granskningsmyndigheten efter en begäran enligt första stycket, om det behövs för att granskningsmyndigheten ska kunna fullgöra sitt uppdrag enligt denna lag.

30 § Granskningsmyndigheten ska vid sin granskning enligt denna lag samverka med de statliga myndigheter som regeringen bestämmer.

31 § Granskningsmyndigheten får besluta att ta ut en sanktionsavgift av den som

1. inte har gjort en anmälan till granskningsmyndigheten trots att anmälningsskyldighet har förelegat enligt 7, 9 eller 10 §,
2. har genomfört en investering innan granskningsmyndigheten har fattat ett slutligt beslut enligt 19–21 §§,
3. har genomfört en investering i strid med ett förbud enligt 20 §,
4. har handlat i strid med ett villkor som har meddelats i samband med ett beslut om godkännande enligt 21 §,
5. har lämnat oriktiga uppgifter i samband med sin anmälan enligt 7, 9 eller 10 § eller vid fullgörandet av sin uppgiftsskyldighet enligt 25 §, eller
6. inte har fullgjort sin uppgiftsskyldighet enligt 25 §.

32 § Sanktionsavgiften ska bestämmas till lägst 25 000 kronor och högst 100 000 000 kronor.

33 § Vid bedömningen av om en sanktionsavgift ska tas ut och när storleken på avgiften ska bestämmas ska särskild hänsyn tas till

1. den skadliga inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige som har uppstått eller kunnat uppstå till följd av överträdelsen,
2. om överträdelsen har varit uppsåtlig eller berott på oaktsamhet,
3. vad den som har överträtt reglerna har gjort för att överträdelsen ska upphöra eller för att begränsa dess verkningar,
4. om den som har överträtt reglerna tidigare har gjort sig skyldig till en överträdelse, och
5. den vinst som överträdelsen har inneburit för den som har överträtt reglerna.

34 § En sanktionsavgift får efterges helt eller delvis, om överträdelsen är ringa eller ursäktlig eller om det annars med hänsyn till omständigheterna skulle vara oskäligt att ta ut avgiften.

35 § En sanktionsavgift får inte beslutas, om överträdelsen omfattas av ett föreläggande om vite och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om att vitet ska dömas ut.

36 § En sanktionsavgift får beslutas bara om den som avgiften ska tas ut av har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen ägde rum.

Ett beslut om sanktionsavgift ska delges.

37 § En sanktionsavgift ska betalas till granskningsmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet om att ta ut avgiften har fått laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om sanktionsavgiften inte betalas i tid, ska granskningsmyndigheten lämna den obetalda avgiften för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

Sanktionsavgiften tillfaller staten.

38 § En sanktionsavgift faller bort till den del beslutet om avgiften inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fick laga kraft.

39 § Beslut om föreläggande enligt 22–24 och 27 §§ och beslut om sanktionsavgift enligt 31 § får överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Beslut om förbud enligt 20 och 22 §§ och beslut om godkännande med villkor enligt 21 § får överklagas till regeringen.

Andra beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Föreskrifter om verkställighet

40 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om verkställigheten av denna lag.

Bemyndigande

41 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får för det syfte som anges i 1 § meddela föreskrifter om

1. vilka samhällsviktiga verksamheter som ska omfattas av denna lag,
2. vilka kritiska råvaror och metaller och mineral som ska omfattas av denna lag, och
3. vilka framväxande teknologier och vilken annan strategiskt skyddsvärd teknologi som ska omfattas av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2023.

På regeringens vägnar

ULF KRISTERSSON

GUNNAR STRÖMMER
(Justitiedepartementet)